

Lakat T. Károly: Kell ott fenn egy Császár – 6.

2013 június 26. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még
nincs értékelve

Mérték

1960. május 22-én Chilét minden id?k legnagyobb földrengése rázta meg. A m?szerek 9.5-ös er?sség? rengést mértek, amelyet azóta is a legnagyobb katasztrófaként tart számon a vonatkozó szakirodalom.

Feküdt ott mindenki, aki angol…

Túl a chileiek által átélt borzalmakon ezúttal a világ legtávolabbi pontjain sem merülhetett ki a tragédia a puszta, vagy éppen a nagyon is mély sajnálkozás szintjén, hiszen a világ ekkor már nagyon is Chilére figyelt.

A földrengés napjától számítva két év és nyolc nap volt hátra a világbajnokság nyitómérk?zéséig, amely Uruguay és Kolumbia válogatottjaira várt a dél-amerikai ország Arica nev? városában.

Miközben a vb-rendez?i elképeszt? er?feszítéseket tettek a helyreállítás, az élet normalizálása és újraindítása érdekében, nálunk Magyarországon már javában bombasikerrelfutott a rádióban „A Szabó család” cím? keddenként jelentkez? folytatásos rádiójáték. Szabó bácsiszerepében Szabó Ern?vel, Szabó nénit Gobbi Hilda, gyerekeiket (Bandit) Benk? Gyula, (Icut) Vörösmarty Lili, (Lacit) Garics János, a szomszédot (Péteri urat) Horváth Tivadar, az enyhén lump ex-rokont (Zsigát) Keleti László alakította, felejthetetlen színvonalon.

Az utcákon még mindennapos látvány volt a szenesember, a jeget nagy tömbökben kínálták a vödrökkel, lavórokkalsorban állóknak, a házakat ószeresek járták „Cip?t, ruhát, tollat, rongyot, mindent veszek” kiáltással, a hétvégéken a gangos házak udvarain kintornások játszották, hogy „Nem wurlitzer a verkli…”.

A mozikban a legnagyobb sláger az 1960-ban bemutatott „F?re lépniszabad” cím? Makk Károly rendezte film, amelyt?l tényleg csak egy parányi gondolati ugrás a magyar futball-válogatott, hiszen Albertéknak nemcsak szabad, de egyben kötelez? is f?re lépniük, az elmaradhatatlan barátságos mérk?zéseken túl a világbajnoki selejtez?k is a nyakukon vannak.

Hogy mennyivel másabb futballid?ket éltünk akkoriban, mint élünk mostanság, arra misem jellemz?bb: ezeket a selejtez?ket akár egyetlen mondatban is elintézhetjük: az NDK-t oda-vissza verjük (2:0, 3:2), Hollandiában is nyerünk 3:0-ra így az már nem is számit, hogy ellenük a budapesti visszavágón becsúszik egy „csúnya” (3:3) döntetlen.

A magyar válogatott szakvezet?i és játékosai 1961 szeptemberében, azaz nyolc (…) hónappal a világbajnokság rajtja el?tt már tudják, hogy a futball legnagyobb világjátékának résztvev?i lesznek.

Fontos ez, hiszen Baróti Lajosnak közel 250 napja van arra, hogy a legjobb csapatot megtalálja, ráadásul neki aztán nem a „ki a legkevésbé rossz”, hanem a „ki a legjobb a nagyon jók közül” alapon volt szerencséje szelektálni.

Albert a Fradiból és a válogatottból is kihagyhatatlan, ha nem sérült biztos kezd? zöld-fehérben és a nemzeti 11 akkoriban meggypirosnak emlegetett mezében is.

A Ferencváros utoljára az 1948-49-es bajnokságban nyert aranyérmet. Akkor a Henni – Rudas, Kispéter, Szabó – Kéri, Lakat – Budai, Kocsis, Deák, Mészáros, Czibor összeállítású csapat végzett elsöpr? fölénnyel az élen, azóta két ezüstre (1949-50, 1959-60), és három bronzra (1954, 1955, 1957-58) futja a csapat erejéb?l, no, de az anno sem volt másként, mint mostanság: a Fradinál csak az arany számít ünneplend? eredménynek.

Igazán a válogatott van el?térben, kiváltképp egy túra, amelyre 1961 decemberében kerülsor. Irány Dél-Amerika, ott is a világbajnokság helyszíne:Chile. Baróti a Grosics, Szentmihályi, Mátrai, Mészöly, Dalnoki, Sóvári, Sipos, Solymosi, Bundzsák, Bozsik, Göröcs, Farkas, Tichy, Machos, Albert, Kuharszky, Fenyvesi dr. összeállítású kerettel vág neki a három mérk?zésb?l álló útnak. A keret érdekessége, hogy ketten (Grosics és Bozsik) még mindig tartják magukat az 1954-es Aranycsapat tagjai közül, viszont felt?nnek már olyan, kés?bb világklasszissá lett fiatalok, mint Mészöly, és Farkas!

A sokszor és sokféleképpen megénekelt három túrameccs (az els?n 5:1-re kapunk kiChilét?l, majd négy nap múlva 0:0-át játszunk szintén velük, s egy 1:1-es döntetlennel zárunk Montevideóban Uruguay ellen) összeállítás változásaiból fehéren feketén kiderül: Baróti nagyjából-egészéb?l ekkor lelt rá a világbajnoki csapatára. Miközben megtalálja a középhátvéd posztjára Mészöly Kálmánt (? az els? meccsen, a drámai 1:5-ön nem játszik, de a 0:0-on már igen, s attól kezdve kihagyhatatlan…), olyan nagyon azért a többiekr?l sem mond le, hiszen mint az a vb-n kiderül: a Chile elleni mérk?zéseken pályára lépett magyar válogatott nyolc helyen volt azonos azzal a csapattal, amely 2:1-re veri Angliát Rancaguában…

Miután Sándor Csikar sérülése miatt nem tarthatott a csapattal, a jobbszéls? helyén megfordul Göröcs János (…) és Farkas János (…) is, de azt mindenki pontosan tudja, hogy a vb-n úgyis Csikaré lesz a 7-es számú mez.

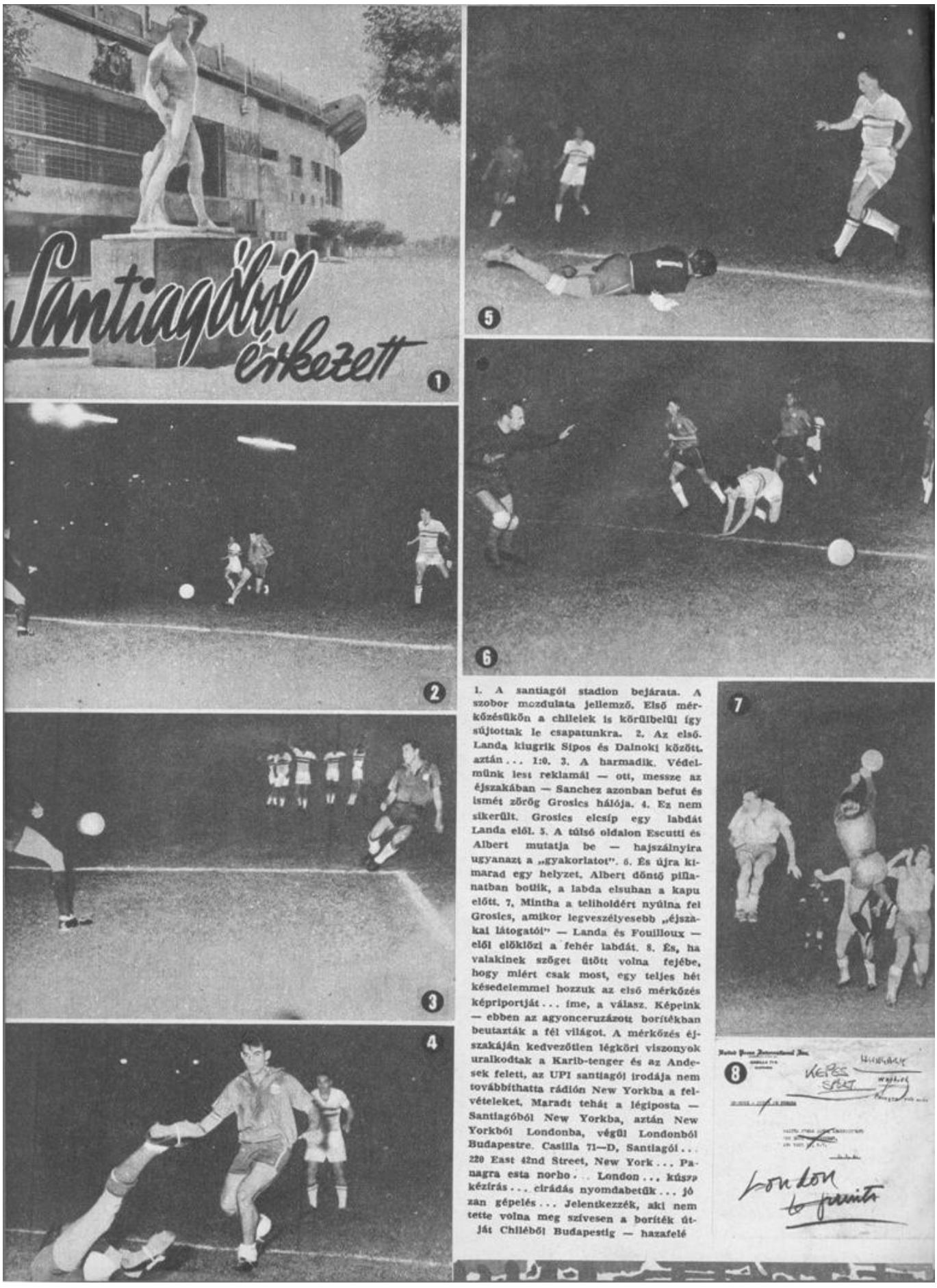
A csodálatos Bozsik Cucunak ez a túra az igaz hattyúdala (az 1:5-nél még kezd?, aztán a további kett?n már csak az utolsó 15 percekre cserélik be), hiszen 1962-ben, az els? lehetséges alkalommal, az év els? válogatott mérk?zésén (remek góllal) a Népstadionban, el is búcsúzik a magyar futballisták közül eleddig csak általa 101-szer viselt címeres mezt?l.

Flóri a nagy túra mindhárom mérk?zésén játszik, gólt azonban nem szerez, igaz maga a csapat sem képes kett?nél többre a 270 perc alatt.

A megszámlálhatatlanulsok érdekesség mellett a korabeli Képes Sportban egy olyan kuriózumra leltem, amely talán még az eredményeknél, a góloknál, az összeállításoknál is többet mond annak a generációnak, amely már a technikai forradalom idején n?tt fel, s aki ha látni akar, mondjuk egy Cook-szigetek – Nyugat-Szamoa válogatott meccset, akkor megszámlálhatatlan kütyüjeinek egyikén megnyom egy gombot és máris ott van a szamoaiak 16-osán belül.

Ett?l némileg eltér? módon az 1:5-ös Chile-Magyarország válogatott mérk?zésr?l hét darab, levelez? lap nagyságú, természetesen fekete-fehér kép érkezett a szerkeszt?ségbe.

Ez a kor lehet?ségeihez képest rendben is van, de az már mindenképpen a mesevilág kategóriájába sorolható, ahogyan ezek a képek megérkeztek az Istvánmezei út 3 alatt m?köd? redakcióhoz.

1. A santiagói stadion bejárata. A szobor mozdulata jellemző. Első mérkőzésükön a chilenek is körülbelül így sújtottak le csapatunkra. 2. Az első. Landa kiugrik Sipos és Dalnoki között, aztán . . . 1:0. 3. A harmadik. Védelmünk lest reklamál — ott, messze az éjszakában — Sanchez azonban befut és ismét zörög Grosics hálója. 4. Ez nem sikerült. Grosics elcsíp egy labdát Landa elől. 5. A túlsó oldalon Escutti és Albert mutatja be — hajszálnyira ugyanazt a „gyakorlatot". 6. És újra kimarad egy helyzet. Albert döntő pillanatban botlik, a labda elsuhan a kapu előtt. 7. Mintha a teliholdért nyúlna fel Grosics, amikor legveszélyesebb „éjszakai látogatói" — Landa és Fouilloux — elől előklözi a fehér labdát. 8. És, ha valakinek szöget ütött volna fejébe, hogy miért csak most, egy teljes hét késedelemmel hozzuk az első mérkőzés képriportját . . . íme, a válasz. Képeink — ebben az agyonceruzázott borítékban beutazták a fél világot. A mérkőzés éjszakáján kedvezőtlen légköri viszonyok uralkodtak a Karib-tenger és az Andesek felett, az UPI santiagói irodája nem továbbíthatta rádión New Yorkba a felvételeket. Maradt tehát a légiposta — Santiagóból New Yorkba, aztán New Yorkból Londonba, végül Londonból Budapestre. Casilla 71—D, Santiagói . . . 220 East 42nd Street, New York . . . Panagra esta noche . . . London . . . kúszó kézírás . . . cirádás nyomdabetűk . . . jó zan gépelés . . . Jelentkezzék, aki nem tette volna meg szívesen a boríték útját Chiléből Budapestig — hazafelé

Jobb sorsra érdemes egykori kollégáink a lapban így menteget?znek: „És ha valakinek szöget ütött volna a fejében, hogy miért csak most, egy teljes hét késedelemmel hozzuk az els? mérk?zés képriportját… Íme, a válasz.

Képeink – ebben az agyoncenzúrázott borítékban – beutazták a fél világot. A mérk?zés éjszakáján kedvez?tlen légköri viszonyok uralkodtak a Karib-tenger és az Andesek felett. Az UPI santiagói irodája nem továbbíthatta rádión New Yorkba a felvételeket. Maradt tehát a légiposta. Santiagóból New Yorkba, aztán New Yorkból Londonba,végül Londonból Budapestre.” Feliratok a borítékon:Casilla 71 – D, Santiago, 220 East 42nd Street, New York, Panagra esta nocho… London.

A meccset 1961. december 9-én játszották Santiagóban, a képeket a magyar futballimádók a december 19-én megjelent Képes Sportban láthatták el?ször.

A hét képb?l hat az úgynevezett meccsjelenet, abból 4 a chilei kaput rohamozó Albert Flóriánt mutatja… S ha már a fényképeknél tartunk.

Az 1962-es második szám már kétoldalas képriportban számol be a válogatott túrájáról. A Tisztelt Olvasó láthatja Flóriékat városnézés közben, a santiagói állatkertben, a Carrera Hotel 15. emeletén, a

montevideóistrandon a Rio de la Plata torkolatánál, Grosicsot autógramm osztás közben chilei gyerekek között. Ebben még nem lenne semmi különös, az viszont már megörökítend?, hogy a fotókat: Tichy Lajos készítette! Az a Tichy Lajos, akir?l kevesen tudják, hogy profifotós (is) volt, s egy id?ben ugyanúgy az MTI-nek dolgozott, mint Albert Flórián.

Olyan képet sajnos nem sikerül lelni, amelyen a képaláírás mondjuk így szól: „Góllöv?: Albert. Fotó: Tichy. Pedig ez lett volna az igazi sajtótörténelem.

Ha történelminek nem is (bár, ki tudja, hogy sok hasonlóra lelnének-e a futball-történészek…) de egészen különlegesnek mondható, miszerint a Ferencváros az 1962-es évet a Bihari úton, a Törekvés pályáján lejátszott edz?meccsel kezdi. Az ellenfél a BLSZ II-ben szerepl? Statisztika Pet?fi csapata.

A szenzáció a végeredmény: Ferencváros – Statisztika 0:0.

Mert volt ám ilyen is.

A bajnokságot a világbajnokság miatt gyorsított tempóban lezavarják a csapatok, ez a bajnoki év a Vasasé, a Fáy utcában 14 000 néz? ünnepli a piros-kékeket, amikor az utolsó fordulóban 4:0-ra verik az Ózdot, majd átveszik az aranyérmeket.

A Fradi kicsikar egy bronzot, Albert a maga 17 góljávalszintén a harmadik helyen végez a góllöv?listán (igazánszépen búcsúzik a bajnokságtól: Ferencváros – Bp. Honvéd 2:1. Góllöv?: Albert 2…) a 23 gólos Tichy és a 19 gólos Csernai(Ózd) mögött.

Az utolsó bajnoki találkozó el?ttifelvételen látható (balról): Dalnoki, Horváth, Orosz, Mátrai, Albert,Vilezsál, Fenyvesi, Rákosi, Kocsis, Kökény, Novák (Fotó: Kocsis György)

A világbajnokságra kimondva kimondatlanul tervezett Sándor, Görögcs, Albert, Tichy, Fenyvesi dr. csatársor összesen 76 bajnoki gólt jegyez, a Fradi „Tüskéje” szinte szégyenkezhet, hogy ? csak 7 találattal járul hozzá mindehhez. Rendeznek még egy Húsvéti tornát is (résztvev?k: Fradi, Újpest, Rapid, Austria), s játszunk egy „búcsúmeccset” a Népstadionban a törökök ellen, amelyen a csak 2:1-es gy?zelem hangulatilag a katasztrófával egyenl?.

(Nem lehet a véletlen m?ve, hogy Baróti gyorsan leköt egy edz?meccset a Vojvodinával, amelyen aztán a 9:0 nagyot változtat a rossz hangulaton.)

Az órák, a napok, a hetek, ekkor már minden tekintetben a világbajnokságról szólnak. Tudjuk, hogy az angolok, a bolgárok és az argentinok lesznek az ellenfeleink, ám egy gondolat erejéig sem merül fel, hogy ebb?l a csoport ne jutnánk biztosan tovább. Az angolokat ugye, hagyományosan verjük (legutóbb éppen 1960-ban, Albert két góljával), a bolgárokkal ugyan 1957 óta nem találkoztunk, de ?k nem jelenthetnek különösebb akadályt, az argentinokkal meg a harmadik csoportmeccset játsszuk, amely tradicionálisan nem szokott számítani, ha az els? kett? megvan.

És Magyarországon 1962 májusában mindenki(hangsúlyozom: mindenki!) száz százalékig biztos abban, hogy ezt a két meccset különösebb gond nélkül nyeri majd a magyar válogatott.

Sokkal több szó esik arról, hogy ki jön (ki jöhet, ki lenne jó, ha jönne a folytatásban, már a legjobb 8 között) mint arról, hogy hogyan jutunk tovább. A csapat szállásán Rengóban is csak egyetlen ideges embert találni, jelesül Szepesi Györgyöt, aki azért búsong, mert a chilei meteorológiai intézet el?rejelzése szerint május 29 és június 31 között er?s napkitörések nehezítik majd a rádióközvetítéseket. Félelme nem alaptalan, és egyben magyarázat is arra, hogy a magyar nép itthon miért hallhatta úgy a chilei vbmeccseket, mintha egy búvópatak folyását követné, hiszen a hang hol a felszínre tört, hol a „talaj alatt” folytatta útját.

Valahogy így:

„Tám…….d, a magyar csa….t. Az angolok beszo…..k. Tichy szerez labdát a félpályánál. Eindul… Góóóóóóóól! Óriási

gó…..Vezetünk 1…-ra. Fantasztikus löv…Tichy! Micsoda bomb…”

De kit érdekelt, vezettünk, s bár kés?bb Flowers egy büntet?b?l kiegyenlített, eljött a 71. perc, amikor a balszélre (…) keveredett Alberthez került a labda.

És Flóri megindult.

Ami ezután következett, az ismét aranybet?kkel írandó fejezet a Császár életében! Az NSZK ellen l?tt álomgóljánál azt írtam: feküdt ott mindenki, aki német…

Az ember azt hinné, még egyszer szinte szórólszóra ugyanazt a mondatot nem lehet, nem szabad leírni. De nincs mit tenni, mert az élet a Népstadion után Rancaguában megismételte önmagát.

Flóri elindult a balszélen és bizony feküdt ott mindenki, aki angol! Aztán egyszer csak lent járt már az alapvonalnál. A világ egymillió futballistájából 999 999 abból a helyzetb?l középre gurít.

Mert nem is tehet mást. Mert a játék ezt követeli meg. Mert onnan kötelez? beadni.

Az egyetlen kivételt Albert Flóriánnak hívják.

Lakat T. Károly

www.tempofradi.hu – A Flag Polgári Magazin partnere

Ajánló